

VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM

De Boelelaan 1105
Telefoon (020) 598.5337

COLLEGE VAN BEROEP
VOOR DE EXAMENS

No 2020/07/928

HET COLLEGE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

Uitspraak doende op het beroep van de heer [NAAM], appellant, woonachtig te [WOONPLAATS], gericht tegen het besluit van de Examencommissie van de School of Business and Economics van de Vrije Universiteit, verweerster, om appellant een sanctie op te leggen vanwege plagiaat.

I. Loop van het geding

Appellant heeft op 14 november 2019 pro forma beroep ingesteld tegen de beslissing van verweerster gedateerd op 4 oktober 2019. Het beroepschrift is tijdig ontvangen. Appellant heeft op 28 november 2019, binnen de hem gestelde termijn, de gronden aangevuld. Aan de overige voorwaarden is eveneens voldaan. Het beroep is derhalve ontvankelijk.

Op 29 november 2019 is namens het College aan verweerster medegedeeld dat de voorgeschreven procedure vereist dat verweerster in overleg met appellant nagaat of een minnelijke schikking van het geschil mogelijk is. Verweerster heeft appellant hiertoe tijdig uitgenodigd. Een minnelijke schikking is echter niet tot stand gekomen.

Verweerster heeft na verkregen uitstel op 9 januari 2020 een verweerschrift ingediend. Het beroep is behandeld ter zitting van het College op 13 februari 2020.

Appellant is in persoon verschenen. Verweerster werd vertegenwoordigd door prof. dr. J. Rouwendal, vicevoorzitter van de Examencommissie. Partijen hebben hun standpunten mondeling toegelicht.

II. Feiten en geschil

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting gaat het College uit van de volgende feiten.

Appellant heeft in augustus 2019 zijn masterscriptie ingeleverd. In deze scriptie komt een passage voor die grote gelijkenis vertoont met een scriptietekst die in mei 2018 door een andere student was ingeleverd.

Appellant stelt dat hij eerder dan de andere student over deze tekst beschikte. Hij verwijst hiervoor naar een e-mail van 6 februari 2018 die hij van zijn werkadres naar zijn privé-mailbox heeft gezonden.

Verweerster heeft dit volgens appellant bevestigd tijdens de poging tot minnelijke schikking. Appellant heeft van verweerster geen toestemming gekregen om over deze kwestie met zijn scriptiebegeleider te spreken.

Appellant wijst erop dat de gewraakte tekst ook voorkomt in het werkplan dat door de scriptiebegeleider positief is beoordeeld. Deze scriptiebegeleider was ook begeleider van de scriptie waaruit de geplagieerde tekst afkomstig was. Dat heeft toen niet tot een opmerking over plagiaat geleid. Bovendien is de tekst in de scriptie wel degelijk voorzien van de juiste bronvermelding. De verwijzing voldoet naar de mening van appellant aan de geldende richtlijnen.

Appellant is van mening dat het besluit onvoldoende is gemotiveerd. Hem is immers niet bekendgemaakt in welke mate er sprake zou zijn van plagiaat, noch zijn bewijsstukken overgelegd. Ook klaagt hij erover dat verweerster hem had gezegd dat een voorbereiding op de poging tot minnelijke schikking niet noodzakelijk was. Appellant heeft zich daardoor onvoldoende kunnen verweren.

Verweerster heeft uit informatie van de scriptiebegeleider begrepen dat appellant en de student met wie appellant teksten gemeen heeft, in februari 2018 zijn begonnen met het opstellen van een werkplan voor de scriptie. Dat werkplan is door beide studenten in mei 2018 ingeleverd. De omstreden tekst stond wel in het werkplan van de andere student, niet in dat van appellant. Het werkplan van appellant werd niet akkoord bevonden; dat van zijn medestudent wel. Deze student heeft zijn scriptie in juli 2018 ingeleverd. Appellant moest opnieuw beginnen, omdat zijn werkplan niet aan de eisen voldeed. De omstreden tekst verschijnt pas in de versie van het nieuwe werkplan van appellant in januari 2019. De tekst is volgens verweerster niet terug te vinden in eerdere versies.

Verweerster heeft het bestreden besluit gegrond op artikel 23 onder b ten tweede en ten derde van de Regels en Richtlijnen. Verweerster acht het plagiaat bewezen. Het gaat dan in het bijzonder om de pagina's 9 tot en met 12, maar ook om kortere teksten op nog zeker zes andere plaatsen in de scriptie. De scriptie is daarom ongeldig verklaard en appellant is uitgesloten van deelname aan het scriptieproces gedurende een periode van drie maanden. In zijn dossier wordt een aantekening van plagiaat gemaakt.

Tijdens de poging tot minnelijke schikking heeft appellant geprobeerd aan te tonen dat hij in februari 2018 al over de gewraakte tekst beschikte. Anders dan appellant beweert, is verweerster daarvan niet overtuigd. De getoonde e-mailberichten kunnen gemanipuleerd zijn. Er zijn door appellant geen andere relevante feiten of omstandigheden ingebracht. Verweerster heeft dan ook geen aanleiding gezien het bestreden besluit in te trekken dan wel te wijzigen.

III. Standpunten van partijen

Door omstandigheden is het derde lid van het College afwezig. Partijen zeggen desgevraagd geen bezwaar te hebben tegen behandeling van de zaak.

Appellant stelt dat hij de omstreden tekst al in februari 2018 per e-mail van zijn werk naar zijn thuisadres heeft gestuurd. Hij ontkent de datum van het bericht gemanipuleerd te hebben. Appellant meent dat dat niet mogelijk is.

Appellant wijst erop dat over het onderwerp van zijn scriptie (en die van de medestudent) nog maar weinig artikelen zijn verschenen. Het gaat in feite om maar één artikel dat appellant met behulp van Google heeft vertaald. Als de student van wie de tekst geplagieerd is, dit ook heeft gedaan, vindt appellant het niet verwonderlijk dat beide teksten op elkaar lijken.

Tijdens de poging tot minnelijke schikking heeft verweerster appellant het rapport van Turnitin laten zien. Voor zover er van plagiaat sprake zou zijn, doet zich dit alleen voor in het theoretische gedeelte van de scriptie. Daarom heeft appellant verzocht alleen dat deel opnieuw te hoeven schrijven. Dat verzoek mag echter niet opgevat worden als een schuldbekentenis.

Appellant beklagt zich erover dat hij niet goed voorbereid was op de poging tot minnelijke schikking. Hij had van verweerster begrepen dat het om een informele bijeenkomst zou gaan.

Verweerster zet uiteen dat zowel appellant als een andere student in februari 2018 met hun scriptie zijn begonnen. Zij behandelden een verwant onderwerp. Het scriptievoorstel van appellant is echter afgekeurd; de andere student mocht doorgaan. Appellant is opnieuw begonnen. De tweede poging is goedgekeurd, maar bleek achteraf de gewraakte tekst te bevatten. Dit is pas gebleken toen de scriptie van appellant werd ingevoerd in Turnitin. De tekst bleek voor meer dan 30% overeen te komen met teksten van anderen, zonder (juiste) bronvermelding.

Verweerster verklaart dat de begeleidend docent het plagiaat niet eerder heeft opgemerkt, omdat hij meer studenten tegelijk begeleidt. Het werkplan wordt bovendien niet in Turnitin ingevoerd.

Verweerster wijst erop dat de gewraakte tekst in eerste instantie niet door appellant is gebruikt, terwijl de andere student diezelfde tekst wel gebruikte. Dat vindt verweerster opvallend. Verweerster wijst er verder op dat appellant niet alleen zonder bronvermelding citeert uit het enkele artikel dat hij heeft vertaald, maar daarnaast ook teksten van anderen gebruikt zonder referentie.

Verweerster heeft onderzocht of de andere student niet degene is geweest die teksten van appelland heeft geplagieerd. Verweerster zegt dit onderzocht te hebben. Daaruit is gebleken dat de medestudent niet de tekst van appelland heeft overgenomen.

Naar aanleiding van de klacht van appelland dat hij zich onvoldoende heeft kunnen voorbereiden op de poging tot minnelijke schikking, antwoordt verweerster dat een minnelijke schikking een stap is in het proces dat de student is aangegaan. De hier bedoelde zitting kent geen strikte procedures. Daarom heeft verweerster van een informele bijeenkomst gesproken.

Verweerster heeft van deskundigen begrepen dat manipulatie van de datum op een e-mailbericht niet moeilijk is. Verder is het verweerster gebleken dat de gewraakte tekst in 20 minuten is geschreven. Dat is tamelijk snel voor dit type tekst. Dit geeft mede voeding aan de verdenking dat de scriptietekst niet van de hand van appelland is.

IIIa. Nader onderzoek

Na afloop van de zitting verzoekt het College verweerster aan te tonen dat de datum van een e-mailbericht gemanipuleerd kan worden, zoals zij stelt. De desbetreffende verklaring wordt binnen twee weken na de zitting ingewacht.

Verweerster overlegt op 20 februari 2020 een verklaring van een deskundige. Deze laat weten dat manipulatie van de datum van een e-mailbericht mogelijk is. De manier waarop dat kan, is door de deskundige uitgeschreven.

Appelland handhaaft zijn verklaring dat hij de data van e-mail of document niet heeft gemanipuleerd. Hij stelt niet de kennis te hebben om de datum van een word-bestand of van een e-mail te manipuleren.

De overige teksten die appelland geplagieerd zou hebben, zijn alle afkomstig van één artikel (Anderson, Banker & Janakiraman, 2003). Appelland heeft teksten uit dit artikel voor zijn scriptie gebruikt en heeft van het artikel melding gemaakt in de bronvermelding.

In reactie hierop antwoordt verweerster dat de geciteerde tekst niet afkomstig kan zijn van Anderson e.a. Volgens het resultaat van Turnitin is er in de scriptie van appelland sprake van letterlijke citaten. Het artikel van Anderson was in het Engels geschreven. De scriptie is in het Nederlands gesteld. Woordelijke citaten kunnen dus niet afkomstig zijn uit genoemd artikel. Waar appelland melding maakt van het artikel van Anderson, is sprake van hetzelfde procedé: letterlijke citaten in het Nederlands, terwijl de bron Engelstalig is. Dat leidt tot geen andere conclusie dan dat appelland teksten van een andere, eerder gepubliceerde Nederlandstalige bron heeft gebruikt zonder aan die bron te refereren. Daarbij gaat het volgens verweerster hoogstwaarschijnlijk om de scriptie van de hierboven bedoelde student.

IV. Overwegingen van het College

Ingevolge artikel 23 sub b lid 2 en lid 3 Regels en Richtlijnen is sprake van fraude als een student werk van een ander overneemt zonder vermelding van auteur en vindplaats en doet voorkomen dat het eigen werk is.

De scriptie van appelland is ingevoerd in de plagiaatscanner Turnitin, zoals bij alle scripties van de opleiding gebeurt. Gebleken is dat in het werk van appelland sprake is van passages die letterlijk overeenkomen met passages uit een andere bron zonder dat deze andere bron, te weten het werkplan van een medestudent, wordt vermeld. Het College volgt de opvatting van verweerster dat appelland zich schuldig heeft gemaakt aan plagiaat.

Een eerste argument hiervoor is dat het – anders dan appelland stelt – zeer onwaarschijnlijk is dat de overeenkomst tussen de passages in de scriptie van appelland en de passages in het werkplan van de medestudent kan worden verklaard uit de omstandigheid dat beide studenten het Engelstalige artikel van Anderson, Banker & Janakiraman (2003) zouden hebben gebruikt en dit artikel met behulp van Google Translate zouden hebben vertaald. Ten eerste geeft een vertaling van een tekst van enige omvang met behulp van Google Translate altijd een substantieel aantal in taalkundig opzicht 'kromme' zinnen. Daarvan is in dit geval echter geen sprake. De taalkundige kwaliteit van de betwiste passages is alleszins redelijk. Ten tweede is het hoogst onwaarschijnlijk dat beide studenten de 'kromme' Nederlandse zinnen die door de vertaling met behulp van Google Translate zijn verkregen, in precies dezelfde correcte Nederlandse zinnen hebben omgezet. Ten slotte heeft het College de stellige indruk dat de bewuste passages geenszins een vertaling van het artikel van Anderson, Banker & Janakiraman (2003) zijn. Het College heeft in voornoemd artikel gezocht naar fragmenten die overeen kunnen komen met de gewraakte passages in de thesis van

appellant. Het College heeft dergelijke fragmenten niet gevonden. Woorden als ratio, concept en dergelijke, die zowel in het Nederlands als in het Engels hetzelfde betekenen, zijn in het artikel niet in dezelfde context aangetroffen. Daarom is het zeer onaannemelijk dat hier sprake is van een Google Translate-vertaling die zowel in de thesis van appellant als in het werkplan van de medestudent is overgenomen.

Een tweede argument voor de overtuiging van het College dat verweerster terecht heeft geconcludeerd dat sprake is van plagiaat, is dat appellant de gewraakte tekst nog niet gebruikte in zijn werkplan uit 2018, terwijl de andere student dat toen al wel deed. Appellant is de tekst pas gaan gebruiken in zijn nieuwe scriptietraject van 2019. Tegen deze achtergrond is de stelling van appellant dat de medestudent zijn tekst heeft overgenomen, hoogst onaannemelijk. Het College kent in dit verband maar een beperkte betekenis toe aan de e-mail die appellant op 6 februari 2018 vanuit zijn werkadres naar zijn privé-mailbox zou hebben gezonden. Zoals verweerder naar het oordeel van het College voldoende heeft toegelicht, kan de datum van een e-mail worden gemanipuleerd. Hetzelfde geldt voor de datum van een Word-bestand dat als bijlage aan een e-mail wordt toegevoegd.

Op grond van het bovenstaande acht het College voldoende aannemelijk dat appellant zonder bronvermelding gebruik heeft gemaakt van de tekst van een medestudent, waardoor hij ten onrechte doet voorkomen dat de gewraakte tekst van zijn hand is.

De sanctie die verweerster heeft opgelegd voor dit plagiaat, is naar het oordeel van het College proportioneel. Verweerder heeft in redelijkheid kunnen besluiten om niet in te gaan op appellants voorstel om alleen het theoretisch gedeelte van de scriptie, waarin de gewraakte passages zich bevinden, te herschrijven.

V. Uitspraak

Het College verklaart het beroep ongegrond.

Aldus gedaan te Amsterdam, op 17 maart 2020 door mr. dr. A.J.G.M. van Montfort (voorzitter),
dr. A.J.M. Ligtenberg, lid, in aanwezigheid van mr. drs. J.G. Bekker, secretaris.

mr. dr. A.J.G.M. van Montfort,
voorzitter

mr. drs. J.G. Bekker,
secretaris

Tegen een uitspraak van het College van Beroep voor de Examens kan, onder vermelding van een deugdelijke motivering, door betrokkene beroep worden ingesteld bij het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs, Postbus 16137, 2500 BC Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepschrift is zes weken. Het griffierecht bedraagt € 48,-.